

Povodňový zpravodaj č. 5

14. července 1997

— Vydává Česká katolická charita, povodňový štáb v Olomouci —

Vážení čtenáři, již pátý den vás zpravujeme o aktuálním dění na Olomoucku. Situace se vyvíjí nepředvídatelně, tak jako stoupala a na jihu Moravy stále ještě nepředvídatelně stoupá voda. Někdy máme pocit, že by našeho Zpravodaje bylo zapotřebí dvakrát denně. V našem kraji se již nebojuje o záchranu životů, ukazuje se však, že i období odstraňování následků krutého živlu je hektické a často i dramatické. Cítíme proto, že naše činnost ještě není – přinejmenším do zítřka – zbytečná.

Tramvaje se začaly vracet do svých kolejí, životu města a okolí to bude trvat nepoměrně déle. Přes všechny způsobené ztráty, lze v pohromě, jež nás postihla, vytušit také cosi přínosného – pozdní, kým jsou vlastně naši bližní, jací jsme my sami, v jaké společnosti žijeme. Dnes ještě není čas, doba k takovému zamýšlení však brzy přijde; bude mnohem delší, než jsme si dokázali představit. **Redakce**

Autobusy nahradí vlaky

Jak vyplynulo z výsledků včerejšího jednání olomouckého vedení Českých drah a ČSAD, některé neprůjezdné železniční tratě jsou nahrazovány autobusovou dopravou. Podle náměstka OPŘ ČD Olomouc ing. M. Chytila nahradí autobusy vlaky na trati Olomouc – Zábřeh, na trasách osobních vlaků Olomouc – Štěpánov a Červenka – Moravičany. Ze Štěpánova do Červenky vlaky jezdí nadále. Trať Olomouc – Praha zůstává neprůjezdná, cestující mohou použít trať přes Brno, vlaky Olomouc – Prostějov – Brno jezdí normálně. Vlakové spojení je ve směrech Šumperk, Bruntál a Krnov. Na trati Olomouc – Přerov jezdí vlaky podle nouzových jízdních řádů. Do Ostravy lze použít vlakové spojení přes Přerov, Hranice a Valašské Meziříčí. Stanoviště náhradní autobusové dopravy jsou vždy u příslušného vlakového nádraží. *-mav-*

Část města stále bez proudu

Obyvatelé zničených domů zachraňují, co se dá. Foto DEN Jiří Kopáč

Ulice Olomouce se od včerejška plní hromadami povodňů zničených věcí, které občané vynášejí z domů. Městský úřad dnes rozhodl o zvýšení rozpočtu Technických služeb, které nestačí odvoz skládek zvládat, o 20 milionů korun. Občané jsou vyzýváni, aby využili všech možností (přívěsných vozíků atd.) a odváželi sami zničené věci na skládku v Mrslesích. Občané jsou dále vyzýváni, aby nevstupovali do poškozených objektů a dbali výhradně pokynů pracovníků, označených žlutou vizitkou olomouckého povodňového štábu.

Eletřinou je dnes zásobeno již asi tři čtvrti města. Jak nás informoval ing. Rataj z dispečinku SMEZ, dnes dopoledne byla zprovozněna trafostanice v Kubíčkově ulici. Zbytek města – především Lazce, Černovír, sídliště Rooseveltova, přednádražní prostor a Nemilany – bude muset na elektřinu počkat, protože všechny napájecí cesty jsou téměř zničeny. Problémy se zapojením proudu budou mít také Chomoutov a Hynkov.

Evakuovaní občané se včera začali vracet do svých domovů. Podle M. Vláčilové, členky městského povodňového štábu, již byla uvolněna dvě z pěti eva-

kuačních středisek – ZŠ na Tererově nám. a gymnázium v Čajkovského ulici. Od Olomouci byl dnes dopoledne opět odříznutý Černovír – most je neprůjezdný kvůli opravě, silnice ke Gorazdovu náměstí byla přerušena, aby mohla odtéci voda z oblasti Černé cesty. Černovír byl dnes ráno ještě pod vodou. Neprůjezdný je ještě most mezi Novými Sady a Holicí.

Úřad města Olomouce nebude až do odvolání vyřizovat běžné záležitosti občanů, vyjma oblastí týkajících se následků povodně. Včera to řekl tajemník ÚMO Jan Večeř. „Vyzýváme nepostižené občany, aby v těchto dnech radnici nenavštěvovali, protože nebudou obslouženi,“ upozornil.

Povodňů zničené a poškozené domy v Olomouci budou zdemolovány na náklady Úřadu města. Včera o tom rozhodl městský povodňový štáb. Jak sdělila M. Vláčilová, majitelé domů v zaplavených oblastech nemusí platit ani statické posudky a zajištění výdřevou, které se již provádí. O financování oprav domů zatím rozhodnuto nebylo.

Podle Telecomu je ve městě odpojeno asi 8000 telefonů, které by ale do konce týdne měly být zprovozněny.

Nouzové vydávání humanitární pomoci

Na několika místech (neředínské letiště, ZŠ Svornosti, Charita-Křížkovského) v Olomouci se začaly v neděli vydávat potraviny, hygienické potřeby, deky apod.

Tato pomoc má sloužit jen těm, kteří byli postiženi záplavami a jejich důsledky. Od prvních chvil po otevření se sklady staly vyhledávaným místem. ale také terčem kritiků, kteří obviňují Charitu a ostatní vydávající místa, že pomoc je většinou zneužívána.

Charita zabezpečuje všechny dárce, že dělá vše pro to, aby k zneužívání nedocházelo. Není v lidských silách tomu zabránit jiným způsobem, než nevydávat nikomu. Ale jaká by to potom byla Charita, kdyby odmítala i ty potřebné? Proto přísně evidujeme odběratele, vydáváme jim pomoc výhradně po předložení občanského průkazu, zapisujeme adresy a čísla OP i vše, co obdrží. Současně je upozorňujeme, že po skončení této pomoci bude evidence všech vydávajících míst porovnána a najde-li se duplicita, ponесou zneuživatelé následky.

Ztráty Školního statku

Úhynem hospodářských zvířat byl na Olomoucku nejvíce postižen školní statek v Černovíře. Podle předběžných údajů okresního povodňového štábu zde zahynula polovina všech prasat, asi deset krav a 10 tisíc brojlerů. Mrtvý dobytek byl již odvezen, se sanací statku se začne, jakmile opadne voda.

Pozor na vlhké uhlí!

Povodňový štáb města Olomouce upozorňuje občany, kteří mají odčerpanou vodu ze sklepů a mají zde uhlí, aby je co nejdříve vynesli a vysušili. Došlo již k případům samovznícení.

Zpravodaj jde do světa

Všechna čtyři dosud vyšlá čísla olomouckého Povodňového zpravodaje včetně fotografií jsou od včerejška k dispozici také v počítačové síti Internet. Zájemci z kterékoli části světa se nyní budou moci dovídat na adrese „<http://www.meopta.cz/caritas>“ aktuální informace z Olomoucka ještě dřív, než nové číslo Zpravodaje opustí tiskárnu.

Škody na silnicích a mostech zatím za více než 17 milionů

V olomouckém okrese jsou zatím neprůjezdné silniční úseky Olomouc-Kožušany, Olomouc-Chomoutov, Náklo-Střeň, Grygov-Blatec, přímo ve městě pak Holice-Slavonín, Gorazdovo nám.-Černovír a Chválkovický podjezd. Informoval o tom dnes přednosta OkÚ F. Neplech. „Na vlastní oči jsem se přesvědčil, že most ve Věrovanech nespádl,“ dementoval chybnou informaci přednosta. Doprava je ale odkloněna a vedena kolem Dubu n. M. Silničáři podle jeho slov odhadují škody v celkové výši 17,2 milionů korun, z toho 12,5 milionů si zatím vyžádají opravy silnic a 4,7 milio-

nů mosty v okrese. „Je to jen předběžné vyčíslení, protože na některých mostech pro vysokou hladinu nelze ještě zkontrolovat stav piliřů,“ dodal přednosta.

Jak uvedl Lubomír Koudelka z Okresní povodňové komise, dnes ráno měla hladina Moravy v Olomouci výšku 390 centimetrů a voda stále opadáva. Maximální výška hladiny Moravy v těchto dnech byla 640 centimetrů, což je o 160 centimetrů více než při poslední „stoleté vodě“ v roce 1981, kdy hladina Moravy vystoupila do výšky 480 centimetrů.

Pracovníci olomouckého povodňového štábu registrují postižené občany, kteří potřebují pomoc, přímo u radnice. Foto DEN Jiří Kopáč

O sociální dávky již lze žádat

Od středy začne fungovat olomoucký Okresní úřad ve svém sídle na tř. Kosmonautů 10. Okresní úředníci budou řešit nejnnutnější případy v rozsahu celé agendy úřadu. Uvedl to dnes jeho přednosta František Neplech. „Občané mohou podávat v nejnnutnějších případech žádosti o standardní sociální dávky již dnes,“ řekl přednosta. Úředními dny zůstávají pondělí a středa, úřední hodiny jsou od 8 do 17 hodin. Podle přednosta „zapůjčil“ OkÚ deset sociálních pracovníků Úřadu města Olomouce. Ti by měli podle jeho slov prošetřovat nutné okolnosti pro žádosti

o povodňové dávky. Jak řekl F. Neplech, ty budou vyplácet pověřené obecní úřady.

V Litovli je možné se obrátit s touto žádostí na tamní MÚ již dnes, v Olomouci by se měl systém povodňových dávek na Úřadu města rozběhnout během tohoto týdne. Budova Okresního úřadu je zatím bez telefonního spojení, funguje pouze jedna linka, proud je veden přes elektrocentrály. Okresní krizový štáb bude sídlit na neředínském letišti nejméně do konce tohoto týdne, než bude zcela zprovozněna budova na tř. Kosmonautů.

Areál Sigmy byl zatopen, liga snad ale bude

Škody, které napáchal vodní živel v areálu stadionů TJ Sigma, jsou dle slov správce budov Jana Chladila těžko odhadnutelné. Zdá se však, že osud sportovišť

je lhostejný aktivním olomouckým sportovcům, neboť, jak správce řekl, do dneška se ani jeden neohlásil s nabídkou pomoci, natož aby přiložil ruku k dílu.

Likvidací škod se zabývají pouze zaměstnanci areálu, jimž asistují vojáci z hejčínských kasáren a dobrovolný hasičský sbor z Luběnic, čerpací agregát dodala firma ISH. O začátek fotbalové ligy však nemusejí mít Olomoučané strach. Voda z Androva stadionu je již vyčerpána a terén vysychá.

Jak správce dále uvedl, živlem utrpěly také interiéry budov. Odhaduje, že přes 60 % nábytku je „na odpis“, palubové krytiny se strhávají a po letošních zkušenostech asi nebudou všude ani obnoveny. Voda zlikvidovala všechno elektropříslušenství. Ve východní části tribuny byl zcela zaplaven a prakticky zničen hotel Gól. Jeho vedoucí Ctibor Herník odhaduje, že škody dosahují přibližně 1,2 miliónu korun, budova musí vysychat asi dva měsíce a další měsíc bude trvat rekonstrukce.

-50-

Ze Spartakiádního stadionu ještě stále odtéká voda. Foto Tomáš Jemelka

Jak čistit studny, jak desinfikovat a deratizovat

Olomoucká okresní hygienička MUDr. Anna Folprechtová nás požádala o zveřejnění dalších pokynů, jak předejít vzniku epidemii:

Sanace zatopených studní

provádění je účelné až po stabilizaci vodního režimu v postižené oblasti, úklidu okolí studny a jejím stavebně technickém zabezpečení. Sanace provést tak, že obsah studny bude čerpán kalovým čerpadlem tak dlouho, až barva, zákal a pach vody budou odpovídat původnímu stavu. Pak je teprve na místě provedení desinfekce vody, k níž doporučujeme přípravek SAVO; množství desinfekčního prostředku je sice uvedeno na příbalové etiketě, nicméně orientačně lze odhadovat (při nejběžnějších průměrech skružových studní od 80 do 120 cm), že 1 m vody ve studni představuje přibližně 1 m³, na nějž se použije 9 ml SAVA. Vypočtené množství prostředku rozředíme v kropicí konvi a pokropíme jím vnitřní stěnu skruží i hladinu vody. Doporučujeme, aby proces desinfekce trval alespoň 8 hodin. Teprve po té době bude vhodné odebrat vzorek vody k provedení laboratorní kontroly. Vzorky vody budou odebírat pracovníci OHS v Olomouci, a to podle seznamu, který vyhotoví a OHS (tel. 479 111, 479 248 – Ing.

Bébar, resp. ostatní pracovníci pracoviště hygieny komunální, předá obecní úřad nebo odbor životního prostředí příslušného Městského úřadu na základě požadavků komisí městských částí. Desinfekční prostředky si majitelé studní, vč. měst a obcí, zajistí sami u prodejce (prodejny drogerií, zdravotnických potřeb); podařilo se nám zatím zjistit adresy následujících: Drogerie IK Olomouc, Bořivojova 1, tel. 522 48 41, 522 66 36; CEDR Prostějov, Olomoucká 356, tel. 0508/25811; GAPA Prostějov, Za olomouckou 4, tel. 0508/23411, kl. 34.

Sanační čerpání znečištěných studní mohou provádět příslušníci dobrovolných hasičských sborů, a. s. STAVOD Lutín, případně i jiné soukromé studnařské firmy.

Nouzové hubení potkanů

Při povodni mohlo dojít k přesunu potkanů, zejména ze zatopené kanalizační sítě. Tento místní zvýšený výskyt hlodavců by mohl být nebezpečný z hlediska možného šíření nemocí. V těchto případech provádí deratizaci Vodohospodářská společnost, a.s. Olomouc (VHS), pracoviště hygienické služby, vedoucí pan Miloš Polák, tel. č. 411 096. Jinak spojení zajišťuje dispečink VHS Olomouc, tel. č. 0601 527 102.

Desinfekce povrchů

Povrchy (podlahy, zdi, nábytek, nádobí, dopravní prostředky, hračky apod.), které budeme desinfikovat, důkladně mechanicky očistíme. Z práškového přípravku Chloramin B připravíme 2 % vodný roztok. Doba působení po ošetření je 30 min., nebo do zaschnutí. Tekutý přípravek SAVO použít v koncentraci 2-10 %, doba působení 30 min. Hračky, předměty a plochy, které přijdou do styku s potravinami, opláchnout po 30 minutách pitnou vodou:

Desinfekce prádla: Chloramin B v koncentraci 1-3 %, doba působení 1-4 hod. SAVO v koncentraci 1-10 %, doba působení 1-8 hod. (dle stupně znečištění). Po desinfekci prádla těmito přípravky prádlo prát obvyklým způsobem.

Desinfekce odpadních sifonů a kanalizačních potrubí: Chloramin B, SAVO v koncentraci 5 %, doba působení 30 min.

Desinfekce rukou: Chloramin B v koncentraci 0,5 %, doba působení 1 min. (ruce po tu dobu mít ponořené ve vodném roztoku desinfekčního prostředku).

Okresní hygienická stanice působí od dnešního dne ve svém sídle ve Wolkerově ulici.

V Přerově chybí voda

Na Přerovsku je situace nadále velmi vážná. Vody rozvodněné Bečvy sice opadly, ale spoušť, kterou po sobě zanechaly, je alarmující. Největším problémem padesátitisícového Přerova a jeho okolí je voda, a to nejen pitná, ale i užitková. Samotné město je zásobováno cisternami. Na jihu od Přerova je pak možno vidět skutečnou zkázu. Vesnice Troubky se pomalu stává legendou, ale z Přerova do Troubek se pohroma nevyhnula žádné vesnici. Spadlé domy jsou v Lověšicích, vážně je poškozen Bochoř, kde domy spadly i v celých blocích, podobná je situace i ve Vlkoši. Zásobování postižených oblastí Přerovska je poměrně plynulé a organizace dobrá. Na rozdíl od Šumperska zde totiž proudí pomoc ze severu i z jihu.

-vch-

Hygienici kontrolují prodejny

Na pětadvacet pracovníků olomoucké Okresní hygienické stanice bude od tohoto týdne kontrolovat kvalitu a nezávadnost potravin ve výrobních a prodejních potravin a v restauračních zařízeních. Uvedla to dnes okresní hygienička MUDr. Anna Folprechtová. „Zatím jsme měli informace o tom, že výrobci a prodejci se během povodně chovali korektně. Včera jsme však dostali signály, že se prodávají věci rozmražené třeba za nižší cenu, nebo s prošlou záruční lhůtou. Proto jsme přistoupili ke kontrole,“ vysvětlila A. Folprechtová. Jak zdůraznila, výrobci, prodejci a distributoři potravin by měli v těchto dnech „dodržovat mimořádnou disciplínu“. Co se týče postihů, pracovníci OHS mohou přestupky řešit na místě blokovou pokutou do 1000 korun, mohou podat podnět OkÚ na odebrání živnostenského listu, nebo vydat okamžitě zákaz činnosti s následným vysokým finančním postihem.

Podle A. Folprechtové kontroluje OHS průběžně hygienické podmínky v náhradních evakuačních ubytovnách.

Majitel tvrdí, že nepředražoval

Olomouc vešla v minulých dnech ve známost nejen jako centrum hlavního krizového štábu a jako město – byť dočasně – opuštěné svým primátorem. Její jméno se objevovalo i v souvislosti se zprávami o předražování chleba v prvních dnech záplav. V tisku proběhla také informace, že chleba za 40 či 50 korun se prodával v bufetu Centrum na Horním náměstí. O vyjádření jsme proto požádali majitele bufetu Pavla Martináska:

„Hned, jak přestal jít elektrický proud, začali jsme prodávat zboží, které by se mohlo zkazit – se slevou. Například uzeninu po 30 korunách. Podotýkám, že mrazicí zařízení jsme však napájeli dál pomocí agregátu. Potravinářská inspekce, která se k nám dostavila, nezjistila ani závadné potraviny, ani předražování.“

Z obvinění jsem nešťastný, už několik lidí mi vyhrožovalo. Je to ale lživé a navíc nesmyslné – sám bydlím v ulici

Na struze na Lazcích. Mám vyplavený dům, utopil jsem dvě auta, škody mám i v podniku. Copak by mi pomohlo těch pár korun? A nejsem tak naivní, abych si proti sobě poštvál zákazníky, nic podobného si stabilní podnik nemůže dovolit. Je však pravda, že v blízkosti bufetu Centrum se na náměstí prodávaly potraviny přímo z nějakého automobilu, možná, že si to novinář, který mě obvinil, spletl.“

Nové občanské průkazy zdarma

Občané, kteří při záplavách přišli o doklady, si mohou na oddělení Policie ve Smetanově ulici v Olomouci ode dneška požádat o vydání nového občanského průkazu bez správního poplatku. Pasy se budou vydávat až příští týden. Úřední hodiny jsou od 8 do 20 hodin od pondělí do pátku a od 8 do 15 hodin v sobotu a neděli.

Dopravní inspektorát začne fungovat od 21. 7. Nejnutnější přihlašování aut a vyřizování řidičských průkazů je možné už tento týden.

Výzvy a nabídky

* Kdo může pomoci s úklidem odpadů v Olomouci (firmy i občané), ať se přihlásí řediteli Technických služeb ing. Vychodilovi na telefonní čísla 5413310, 5413323, 5413373.

* Mateřská škola v Jílové ulici v Olomouci nabízí občanům ze zatopených oblastí a občanům pomáhajícím při odstraňování následků záplav hlídání dětí – i školního věku – po celých 24 hodin.

* Ve Vejdovské ulici v Olomouci se přede včerejškem ztratila fena německého ovčáka. V uchu má vytetováno číslo 63112. Nálezce ať zatelefonuje na č. 068/5233315.

Potřebujete někoho či něco najít? Chcete někomu něco důležitého vzkázat? Chybějí vám potraviny či jiné věci nezbytné k životu? Rádi byste nějak konkrétně pomohli? Přijďte do naší redakce v Křížkovského ulici 6 v Olomouci nebo zavolejte v kteroukoli dobu na telefonní číslo redakce 068/5222005 nebo na čísla Arcidiecézní charity 068/5229380, 5229390 (večer a v noci). Podle technických možností otiskneme váš stručný text co nejrychleji. Chcete-li, aby vyšel ještě téhož dne, sdělte nám jej do 13 hodin.

Povodňový zpravodaj č. 5, vydává povodňový štáb České katolické charity. Zdarma. Redakce: Tomáš Tichák, Marta Fišerová. Adresa: Křížkovského 6, 771 11 Olomouc, tel. 068/5222005, večer a v noci 068/5229380. Fax 068/5229350. Vytiskla JOLA Kostelec na Hané. Uzávěrka 14. 7. ve 13.30 hodin. Děkujeme Moravskému dni za fotografie.

Konto pro finanční příspěvky:

Česká katolická charita – Povodeň 19-996660227/0100